

Retour: 5201AC100

Provinciale Staten van Noord-Brabant
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch

Cc: Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant

Datum
8 oktober 2019
Onderwerp
Interim-omgevingsverordening

Contact
Herman.litjens@zlto.nl

Kenmerk
19hlitje274qqt

Geachte leden van Provinciale Staten,

Op 1 oktober jl. vond er op het Malieveld een grote demonstratie plaats tegen het negatieve sentiment waar agrariërs mee te maken hebben. De actuele discussie over stikstof was de druppel. De actie leverde massale steun op van de Nederlandse bevolking. Zo'n 1000 Noord-Brabantse agrariërs protesteerden mee. Juist in Noord-Brabant omdat ze sinds 7 juli 2017 met de rug tegen de muur staan door politieke keuzes. Op 25 oktober gaat u belangrijke besluiten nemen over de toekomst van boeren en tuinders van Noord-Brabant. Deze besluiten zijn voor onze boeren en tuinders onacceptabel en wij stellen de volgende alternatieven voor:

- Kiezen voor een gebiedsgerichte benadering
- Uitstel van data 1 april 2020 en 1 januari 2022
- Wachten op SER evaluatie flankerend beleid
- Stalderen remt innovatie
- Eis geen elektrakeuringen bij stoppende bedrijven
- Schrappen derogatie-eis melkveebedrijven

Kiezen voor een gebiedsgerichte benadering

Twee weken geleden is het advies van de commissie Remkes verschenen. Afgelopen vrijdag heeft het kabinet aangegeven hoe ze met het advies wil omgaan om uit de stikstofimpasse te komen. Duidelijk is dat het kabinet kiest voor een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor alle sectoren en een gebiedsgerichte benadering. We vragen de provincie Noord-Brabant nadrukkelijk aan te sluiten bij de landelijke benadering. Ook in Noord-Brabant is de verscheidenheid per regio groot aan natuur, veedichtheid en ontwikkelbehoefte van andere economische sectoren. Daarom pleiten we voor een gebiedsgerichte aanpak. Eerst moeten de knelpunten in kaart gebracht worden ten aanzien van de woningbouw, industrie en landbouwbedrijven. Het is van cruciaal belang voor de Brabantse economie en

Onderwijsboulevard 225
5223 DE 's-Hertogenbosch
Postbus 100
5201 AC 's-Hertogenbosch
KvK 18054307

meer in het bijzonder voor de land- en tuinbouw dat er voor elk gebied een 'perspectiefplan' gemaakt wordt. Voor de natuurgebieden ligt er al een plan.

Uitstel van ingangsdata 1 april 2020 en 1 januari 2022

Agrariërs, hun bedrijfslocaties en de totale veehouderijsector zijn integraal onderdeel van zo'n 'perspectiefplan'. Een 'perspectiefplan' biedt de gewenste dynamiek en creëert perspectief voor nieuwe ontwikkelingen. Dat vraagt om uitstel van de Brabantse generieke maatregelen. Belangrijk is dat generieke en gebiedsgerichte maatregelen elkaar niet in de wielen rijden.

Uitstel van de datum van 1 april 2020 en 1 januari 2022 is door ons onderzocht en ook om meerdere redenen noodzakelijk:

- a) Voor sommige sectoren zijn **geen** systemen beschikbaar en bij andere diercategorieën zijn te weinig systemen beschikbaar die uitgaan van maatregelen aan de bron. Voor jongvee bij melkvee en voor vleesvee zijn geen systemen beschikbaar. Voor konijnen, geiten, varkens (m.u.v. kraamzeugen) en kalveren zijn er **alleen** luchtwassers beschikbaar. Er zijn een aantal goede initiatieven bij de verschillende sectoren (varkens, kalveren en konijnen) waar de provincie Noord Brabant ook aan meewerkt maar het nog **tijd** nodig heeft voordat systemen erkend zijn en breed toegepast kunnen worden bij alle veehouders. Varkens- en kalverenhouders die maatregelen aan de bron willen nemen hebben **beperkt uitstel** gekregen. Konijnenhouders hebben helemaal **geen** uitstel gekregen terwijl GS juist een projectvoorstel heeft goedgekeurd om innovatieve systemen te gaan meten.
- b) In het kader van klimaatakkoord zullen veehouders ook moeten investeren in betere stallen. Het ligt voor de hand dat ze moeten gaan investeren in technieken aan de bron. Volgens de kabinetsbrief van 4 oktober over stikstof is er een beweging nodig waarbij dunne en dikke fractie wordt gescheiden en waarbij de mest snel de stal uit gaat. Het kabinet wil deze innovaties in de landbouw stimuleren en ondersteunen waarbij stallen versneld kunnen worden afgeschreven en tegelijkertijd nieuwe innovatieve stalsystemen zorgvuldig worden geïntroduceerd. **Als de Brabantse veehouders nu massaal moeten investeren in een nieuwe stal met als enige optie een luchtwasser zal er op het gebied van CO2 reductie de komende 15 tot 20 jaar weinig gebeuren. Als bedrijven moeten investeren in een nieuw stalsysteem: Doe het dan in één keer goed.**

- c) Er is nog steeds **veel onduidelijkheid** over de gevolgen van het onderuitgaan van de PAS. Het kabinet heeft op basis van het advies van de commissie Remkes richting gegeven maar er zijn nog veel zaken die uitgewerkt moeten worden.
- Er zijn naar schatting 700 meldingen van Brabantse veehouderijbedrijven die in het kader van de Raad van State uitspraak onderuit zijn gegaan. Het kabinet geeft aan te streven naar een generieke oplossing. Het is niet bekend hoe die oplossing eruit ziet en ook niet op welke termijn deze oplossing komt. Deze bedrijven worden in kader van het Brabantse beleid **wel gedwongen** om een aanvraag voor de Wet natuurbescherming in te dienen. Het is **onduidelijk** hoe ze dat moeten gaan doen.
  - Commissie Remkes geeft eind van het jaar advies over bemesten en beweiden. Het kabinet geeft aan in het voorjaar van 2020 met een **voorstel te komen hoe dit praktisch geregeld moet worden**. Zonder dat voorstel **is het onverantwoord** om een Wet natuurbeschermingsvergunning aan te vragen voor alleen de stal. De kans is reëel dat de aanvraag straks opnieuw moet.
  - Het rekenprogramma **Aerius is niet beschikbaar** voor stallen met mechanische ventilatie en binnen 3 kilometer van een Natura 2000 gebied. De verwachting is dat de nieuwe update van Aerius in januari 2020 pas gebruikt kan worden. Kortom er **kan voorlopig niet gerekend worden** met het overgrote deel van de veehouderijbedrijven in Noord-Brabant.
  - Bij veel bedrijven is de projectbijdrage lager dan 0,05 mol kg/ha per jaar. Er is nu geen drempelwaarde meer en zij zijn ook vergunningplichtig geworden. Het kabinet gaat ook onderzoeken of er **een drempelwaarde mogelijk is**. Een drempelwaarde kan onderzoeklasten fors verminderen. Op het eind van dit jaar komt het kabinet met een voorstel.
- d) De vraag is of er niet veel te weinig capaciteit bij omgevingsdiensten, gemeenten en adviesbureaus aanwezig is om al die agrarische vergunningen behandeld te krijgen. Ze krijgen het bovendien nog veel drukker omdat heel veel niet-agrarische activiteiten nu ook een Wet natuurbeschermingsvergunning nodig hebben.

- e) Om de rest van economie vlot te trekken is er in Noord Brabant wellicht wat "stikstofruimte" nodig van veehouders door de markt zelf geregeld of via een overheidssysteem. Het ontbreekt aan een goede analyse hoeveel ruimte er de komende jaren nodig is. Het is ook nog niet duidelijk of en welke bedrijven wellicht in aanmerking komen voor opkoop. Dat maakt dat veehouders **onvoldoende goede beslissingen** kunnen nemen en daarmee in onzekerheid komen.

Daarnaast hebben we nog een aantal inhoudelijke opmerkingen ten aanzien van de maatregelen uit het bestuursakkoord die zijn verankerd in de interim-omgevingsverordening:

1) **Flankerend beleid**

Er is flankerend beleid ontwikkeld. Maar voor de meeste veehouders die door willen gaan na 2022 is weinig tot niets geregeld en worden in de praktijk niet ondersteund. Er is een evaluatie in aantocht over het flankerend beleid van Brabant advies. Wellicht leidt dit advies nog tot andere inzichten die ook gevolgen kunnen hebben voor inhoud van de verordening. **Waarom wacht Provinciale Staten niet op dit advies?** Het is verstandig om de interim-omgeving pas vast te stellen nadat de evaluatie van het flankeren beleid in Provinciale Staten is besproken.

2) **Stalderen**

Het instrument van stalderen blijkt geen succes, er zijn nauwelijks aanvragen. Doordat bedrijven nauwelijks of niet ontwikkelen, ook niet op goede locaties, worden er bijna geen nieuwe stallen meer gebouwd. Het is te onaantrekkelijk geworden om op je eigen locatie te ontwikkelen. Dat remt de innovatie op de aanpak van emissies maar ook op het gebied van dierenwelzijn, diergezondheid en energiebesparing. De regels voor stalderen zijn alleen nog maar verder aangescherpt, Van 11 m² naar 12 m² bij sloop of 20 m² bij herbestemming. Daarmee komt de **innovatie helemaal tot stilstand**.

3) **Elektrakeuringen voor stoppersregelingen uit 2022 en 2024**

Aan de stoppersregelingen zijn verplichte elektrakeuringen toegevoegd. Brandveiligheid is een belangrijk issue en er wordt door de sector aan gewerkt om stallen brandveiliger te maken. Echter we vinden het overdreven om voor een paar jaar dat bedrijven nog doorgaan een elektrakeuring te eisen. Bovendien heeft het overgrote deel van de

veehouderijbedrijven al een elektrakeuring gedaan. Voor 1 januari 2020 geldt dat voor alle kalveren-, varkens- en pluimveebedrijven die meedoen aan een kwaliteitssysteem van Vitaal Kalf, Holland Varken of IKB kip of ei. Dat is +/- 90 % van die sectoren. Bij melkveebedrijven eisen verzekeraars ook steeds vaker een elektrakeuring. Er wordt nu een NTA 8220 keuring geëist. Dat is een vrij nieuw type keuring die nog lang niet overal wordt toegepast. Als er een elektrakeuring verplicht wordt, lijkt het ons verstandig om bedrijven niet nodeloos op extra kosten te jagen en daarom aan te sluiten bij de eisen van de verschillende kwaliteitssystemen en verzekeraars die staan of stonden ook een NEN 3140 of een agro-elektrakeuring toe.

4) **Derogatie-eis bij melkveebedrijven die meedoen aan stoppersregeling 2024**

Van oudsher zijn de Brabantse melkveebedrijven, zeker in Midden- en Oost Brabant, intensiever dan elders in het land. Dat is typisch voor Brabant. Door de overheid en de sector wordt er meer gestuurd op grondgebondenheid. Door de grote gronddruk in Brabant vanwege stedelijke ontwikkeling, natuurontwikkeling en intensievere plantaardige teelten kunnen veel melkveebedrijven in Noord- Brabant, al zouden ze het willen, de slag niet meer maken en gaan op termijn stoppen. Melkveehouders zijn ook niet in staat om dat op korte termijn te veranderen. De derogatie-eis sluit veel van die bedrijven uit om mee te doen met de stoppersregeling. We vinden de eis ook overbodig. Om mee te kunnen met de regeling moeten veehouders al minder dieren houden dan voorheen. Ze extensiveren tussen 2022 en 2024 vanzelf.

Ten slotte.

Het kabinet heeft afgelopen vrijdag 4 oktober 2019 duidelijk gekozen voor een gebiedsgerichte benadering waarbij iedere sector zijn verantwoordelijkheid neemt. Dit in tegenstelling tot het huidige beleid van de provincie Noord-Brabant dat generiek en eenzijdig de problemen afwentelt op één sector: de veehouderij. Al in 2009 hebben Brabantse maatschappelijke partners afspraken gemaakt om in 2028 alle bestaande stallen aan te passen. Aan die afspraak houden we vast en zijn wij graag een partner in de besprekingen van het beleid. ZLTO vraagt de provincie Noord-Brabant aan te sluiten bij de intersectorale en gebiedsgerichte aanpak van het kabinet. De datum van 1 april 2020 voor het

Datum
8 oktober 2019
Onderwerp
Interim-omgevingsverordening

Blad
6 / 6

indienen van de ontvankelijke aanvraag en datum van 1 januari 2022 voor het uiterlijk realiseren van de plannen moeten uitgesteld worden.

Nadrukkelijk doen we een beroep op Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten om boeren en tuinders een toekomst te geven en te behouden. Boeren en tuinders horen bij Brabant!!! Hiervoor gaan wij graag met een brede delegatie van Gedeputeerde Staten in gesprek.

Met vriendelijk groet,

Namens het bestuur van ZLTO,

W.T.G. (Wim) Bens MBA
Bestuursvoorzitter ZLTO